

XX. reál- és humántudományi Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia (ETDK)

Kolozsvár, 2017. május 18–21.

A gyergyószentmiklósi szociális szolgáltatások nemzetközi kapcsolatai

Szerző:

Kémenes Edina

Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Történelem és Fiozófia Kar, nemzetközi kapcsolatok és európai taulmányok szak, alapképzés, II. év

Témavezető:

dr. Dániel Botond társult oktató,

Babeş- Bolyai Tudományegyetem, Szociológia és Szociális Munka Kar – Kolozsvár

Tartalom

Kivonat	3
Bevezetés	4
1. Alapfogalmak meghatározása	5
1.1. Együttműködés és nemzetközi partnerség	5
1.2. Testvérvárosi kapcsolatok, mint a nemzetközi együttműködések sajátos formája	6
1.3. A szociális szervezetek osztályozása	7
2. A gyergyószentmiklósi szociális háló bemutatása	8
2.1. A gyergyószentmiklósi szociális háló mérete	8
2.2. A gyergyószentmiklósi szolgáltatások működtetői háttere	9
2.3. A szociális háló alkalmazottai és önkéntesei	9
2.4. A szociális háló tevékenységei és célcsoportjai	10
2.5. Együttműködések a szolgáltatások szintjén	11
2.6. A szociális háló problémái	11
3. A kutatás célja és módszerei	12
3.1. A kutatás célja, kutatási kérdések	12
3.2. Az adatgyűjtés folyamata	12
3.3. Alkalmazott eszközök	12
4. A gyergyószentmiklósi szociális háló nemzetközi kapcsolatai	14
4.1. Nemzetközi hálózatok	14
4.2. A testvérvárosokkal fenntartott kapcsolat	16
4.3. Külföldi szakmai és baráti partnerkapcsolatok	18
4.4. Külföldi támogatók	21
5. Összegzés	22
Bibliográfia	24
Melléklet	25
1. sz. melléklet: A kutatás során alkalmazott interjúvezető	25
2. sz. melléklet: A gyergyószentmiklósi szociális szolgáltatások listája, 2017	25

Kivonat

Dolgozatomban a gyergyószentmiklósi helyi szociális szolgáltatások nemzetközi kapcsolatait vizsgálom minőségi kutatás alapján. Vizsgálom a szervezetek külföldi szakmai partnerségi kapcsolatait, a múltbeli és jelenlegi támogatóit valamint adományozóit működésük kezdetétől. Dolgozatom két részre osztható. Az első rész magába foglalja a szociális háló szerkezetének és működésének bemutatását. A második részben a gyergyószentmiklósi szolgáltatások nemzetközi kapcsolatainak eredményeit mutatom be, végül a szakdolgozatot kutatásom következtetéseivel zárom.

A kutatás empirikus alapját a szociális szolgáltatások működtetésében résztvevő, különböző pozíciókban lévő, személyekkel (programvezető, munkatárs) készített 32 strukturált interjú jelenti.

Kulcsszavak: szociális szolgáltatások, Gyergyószentmiklós, külföldi támogatók, külföldi szakmai partnerségek.

Bevezetés

Tanulmányomban a gyergyószentmiklósi szociális szolgáltatások nemzetközi kapcsolatait kutatom. A gyergyói szociális háló a település méretéhez képest nagyon sok szociális szolgáltatást biztosít, amelyek működéséhez különböző országokban működő alapítványok vagy magánszemélyek támogatással járulnak hozzá. Arra vagyok kíváncsi, hogy milyen országokban működő, milyen típusú szervezetek, amelyek segítséget nyújtanak és milyen formában. Példaként számos országban működő alapítványok, nyugati egyházak és segélyszervezetek megosztják tapasztalataikat az itt működő szervezetekkel így esélyt kapnak a nyugati normáknak megfelelő gyakorlatok elsajátításához. Kíváncsi vagyok továbbá arra is, hogy miért vannak olyan szociális szolgáltatások, amelyeknek nincsenek kapcsolataik?

A témaválasztásom elsősorban azért esett erre a kutatásra, mert a Gyergyói Községi és Szociális Erőforrásközpont gyakornokaként, 2016 nyarán, elkezdtem vizsgálni a városunkban lévő szociális szolgáltatások nemzetközi kapcsolatait. Úgy gondoltam, hogy ezzel a tanulmányommal segíthetem azokat a szervezeteket, amelyeknek nincsenek jelenleg külföldi kapcsolataik és így sarkalhatom őket nemzetközi kapcsolataik kialakítására, segítve így a rászorulóknak is többek között, akik érintettek a szociális szolgáltatások tevékenysége által. Kutatásom során találkoztam olyan esettel is, hogy számos lehetőség adódott a nemzetközi kapcsolat kialakítására, volt eset, hogy kialakult és nem bizonyult tartósnak vagy egyáltalán nem alakult ki. Érdeklődésem felkelti az, hogy miért, mi okból nem valósulnak meg. A kutatás során gyűjtött információkból, amelyeket interjúk alapján szereztem, próbálom levonni ezeket a következtetéseket.

Dolgozatom elméleti része két alfejezetből áll: az alapfogalmak értelmezéséből, illetve a gyergyószentmiklósi szociális háló bemutatásából. Az alapfogalmak között az együttműködésről, testvérvárosi kapcsolatokról és a szociális szervezetek osztályozásáról írok a szakirodalom alapján. A gyergyószentmiklósi szociális háló bemutatását pedig a Gyergyói Községi és Szociális Erőforrásközpont 2012-2015 közötti kutatásai, valamint Dániel Botond és Deák Enikő tanulmánya alapján készítettem el. Egy elméleti bevezető után, bemutatom a gyergyói szociális háló működését. Ezt követően a kutatás eredményeinek értelmezésére próbálok hangsúlyt fektetni. A tanulmány végén következtetések levonására, véleményezésre és javaslat megfogalmazására kerül sor.

1. Alapfogalmak meghatározása

1.1. Együttműködés és nemzetközi partnerség

Az együttműködés általában két vagy több személy között történik közös megegyezés alapján. Jelen esetben, beszélhetünk szervezetekről, amelyek a kutatás tárgyát képezik. Az együttműködésnek a célja, hogy közös döntéseket hozzanak, hosszabb időtartam alatt tartó tevékenységet kezdeményezzenek, továbbá megosszák egymás között tapasztalataikat, erőforrásaikat. A közös tanulás alatt megszerzett tudás, alkalmat ad arra, hogy növeljék képességeiket a problémák kezelésében és megoldásában. Az empátián, segítőkészségen alapuló együttműködés bizalomhoz vezet, mely mély kapcsolatot alakíthat ki. Beszélhetünk belső- és külső együttműködésről. Tanulmányomban a külső- tehát a nemzetközi együttműködés kerül elemzésre a helyi szociális szolgáltatások interjúi által. (Budai- Puli, 2015:36)

Dolgozatomban fontos fogalmakat, mint a partnerség és az együttműködés közötti különbségeket meg kell határozni. A partnerség alapvetően emberek, szervezetek, csoportok és intézmények közötti kapcsolatokat fejezi ki, míg az együttműködés formálisan rendszerbe szervezett és megvalósított tevékenységet, annak minőségét, amelyet különböző tudások, kompetenciák, motivációk mozgatnak. Jelen kutatás ebben a kontextusban elsősorban partner központú. (Budai- Puli, 2015:36)

A partnerség a leggyakrabban használt kifejezés napjainkban a nonprofit szervezetekkel kapcsolatosan. A nonprofit, önkormányzati képviselők és a nemzetközi finanszírozók, mind a partnerség szükségességét hangsúlyozzák. A XXI. században a célok elérése érdekében partnerségekben kell gondolkodnunk. Két féle partnerségről beszélhetünk: szektoron belüli és szektorok közötti partnerségről. A szektoron belüli partnerség lehet kétpólusú, valamint több pólusú. Kétpólusúról akkor beszélhetünk, hogy ha két szervezet között jön létre partnerkapcsolat és több pólusúról, akkor, ha hálózatok, föderációk formájában vannak jelen. A sikeres partnerség kialakításához szükséges, hogy az emberek felismerjék a szerződés szükségét és erejét. Fel kell ismerni azt, hogy a partnerség nem veszélyt jelent, hanem lehetőséget a célok elérése érdekében. Vállalni kell egy jó partnerkapcsolat kialakításával természetesen a veszélyt is. A civil szervezetek működésüknek vitathatatlanul elengedhetetlen a szakmai partnerkapcsolatok kialakítása. A kapcsolatfelvétel által a szervezetek hatékonyságának növelése a cél, amelynek számos előnye van. Elsősorban megemlíthetjük a támogatások által befolyó tőkét, amelyet a szervezet felhasználhat saját érdekeinek függvényében. (Balogh 2005)

A Gyergyói Községi és Szociális Erőforrásközpont 2014-es helyi kutatásában a szociális szervezetek közötti együttműködéseknek 13 formáját vizsgálta. Ezek a következők voltak: kliensek problémáinak megoldása, esetirányítás, esetszűrés; szakmai tapasztalatok cseréje; közös álláspont kialakítása valamilyen szociális probléma kapcsán, közös érdekképviselés; szakmai hálózat működtetése; közös pályázatírás; közös program-szervezés; közös jótékonyági gyűjtés valamilyen ügy számára; közös 2%-os kampány; anyagi jellegű támogatás; terem vagy infrastruktúra használata; információ átadása (pl. pályázattal kapcsolatosan); képzés tartása; önkéntesek rendelkezésére bocsátása.

Ezek között természetesen vannak olyanok, amelyek csak a helyi együttműködés szintjén értelmezhetőek és nincs nemzetközi dimenziójuk (pl. kétszázalékos kampány, teremhasználat, esetirányítás és esetszűrés, stb.). Viszont van néhány olyan formája is az együttműködéseknek, amelyek létrejöhetnek nemzetközi szinten is.

Véleményem szerint ezek a következők: kliensek problémáinak megoldása; szakmai tapasztalatok cseréje; közös álláspont kialakítása valamilyen szociális probléma kapcsán, közös érdekképviselés; szakmai hálózat működtetése; közös pályázatírás; közös program-szervezés; közös jótékonyági gyűjtés valamilyen ügy számára; anyagi jellegű támogatás; információ átadása; képzés tartása és az önkéntesek rendelkezésére bocsátása.

Jelen kutatásomban e lehetséges együttműködési formák közül a szakmai hálózatok működtetését, a nemzetközi szintű szakmai tapasztalatcserét, a külföldi anyagi támogatások fogadását vizsgáltam.

1.2. Testvérvárosi kapcsolatok, mint a nemzetközi együttműködések sajátos formája

Városokat, településeket sokféle kapcsolat köthet össze. Létezhet formális és informális kapcsolat két település között. A formális kapcsolatokhoz hozzá tartozik a települési hierarchia, jogállás vagy gazdasági kényszer. Az informális kapcsolat alatt érthetjük az etnikai vagy vallási alapú összetartozás érzését. A testvér települési kapcsolatok a kettő között helyezhetőek el, tehát formális alapon nyugvó informális hálózatok. A testvércapcsolat kialakítása csak hivatalos úton történhet. A testvérré válást egy a vezetők által aláírt szerződéseken kell alapulnia. Működésük és fenntarthatóságuk a civil lakosság elkötelezettségétől függ. Ez a bizonyos testvérvárosi rendszer csak akkor működik, jól ha önfenntartó és a kapcsolat kialakításával megszerezhetőek egyes erőforrások, mint például pénz, információ, identitástudat erősítése.(Giczi Johanna, 2010)

„A testvér- települési kapcsolatok ugyanis kimondottan vagy kimondatlanul a települések vezetői, felsőbb szervei vagy befolyásos csoportjai által tőkeként működtetett erőforrásnak tekinthetők, amelyből a település egésze profitál.” (Giczi Johanna, 2010)

Általában a kapcsolatok kialakításának elsődleges célja a kulturális összetartozás érzése, majd ezt váltja fel gazdasági érdekeinek a kifejezése.

1.3. A szociális szervezetek osztályozása

Kiss Dénes és Székely Tünde alrendszerként értelmezte a szociális szférát. Dániel Botond (2014) pedig Bourdieu mező elméletének segítségével inkább társadalmi mezőként, amelyet bemutatok.

A társadalomban a szociális mezőt úgy határozhatjuk meg, hogy funkcionális célja a szociális segítségnyújtás, a szociális kirekesztődés megakadályozása, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok védelme, a szociális védőháló kiépítése, rendszerszintű funkciója pedig a társadalom integráltságának a javítása. A mezőben lévő szereplők célja, hogy a szociális problémákat enyhítsék és megoldják. A szociális mezőn belül a szereplők között megtalálhatóak egyének, informális csoportok és formális szervezetek, szociális szolgáltatók, a szociális szakemberek képzésével foglalkozó szervezetek stb. A szociális szolgáltatásokat biztosító szereplők is sokfélék, amelyeknek rendszerezésére hangsúlyt kell fektetni (Dániel 2014:85).

Dániel (2014) osztályozása szerint a legelső választóvonal a szektoriális hovatartozás. A szakirodalomban egyetértés van arról, hogy a modern társadalmakban felmerülő szükségletek formális intézményi ellátása alapvetően a három szektort (nonprofit, állam, piac,) alkotó intézmények valamelyike révén történik és arról is, hogy a nonprofit szektor egyfajta korrekciós funkciót is betölt. (Kiss Dénes, 2010) Mivel az állam nem képes minden szociális problémahelyzet megoldására ezért nagyobb hangsúlyt kap a nonprofit szektor korrekciós funkciója. Ennél fogva a nonprofit háttérű szociális szolgáltatások fontos szereplői a szociális mezőnek és a maguk módján almezőt is képeznek. Ebben az almezőben a formalizáltság, illetve a professzionalizálódás szempontjából alapvetően négy csoportot különíthetünk el: „Fentről lefele” haladva az első csoportot a professzionalizálódott szociális szervezetek képezik. „Professzionális NGO-k ” alakulnak ki, amelyek a finanszírozási feladatok mellett más feladatokat is vállalnak. (Kiss, 2006) Romániába, ebbe a csoportba azok a szervezetek tartoznak, amelyek állam által akkreditált szociális szolgáltatásokat működtetnek. A civil szféra nem képes átalakulni teljes egészében professzionális szolgáltatói

szférává, hanem léteznek önszerveződő mozgalom-jellegű és a toquevilli értelemben vett civil szervezetek. Ezek a csoportok eljutottak a formalizáltság bizonyos fokára, de nem léptek a professzionalizálódás útjára. A nonprofit háttérű szociális szervezetek negyedik csoportját azok a civil kezdeményezések jelentik, amelyek nem érik el az önszerveződés fokát. Így a szociális mezőben számos olyan informális szervezetet találunk, amelyek közös célokat követnek és egyének hozták létre folyamatos működés alatt, viszont nem formalizálódtak (Dániel 2014:86-87).

2. A gyergyószentmiklósi szociális háló bemutatása

2.1. A gyergyószentmiklósi szociális háló mérete

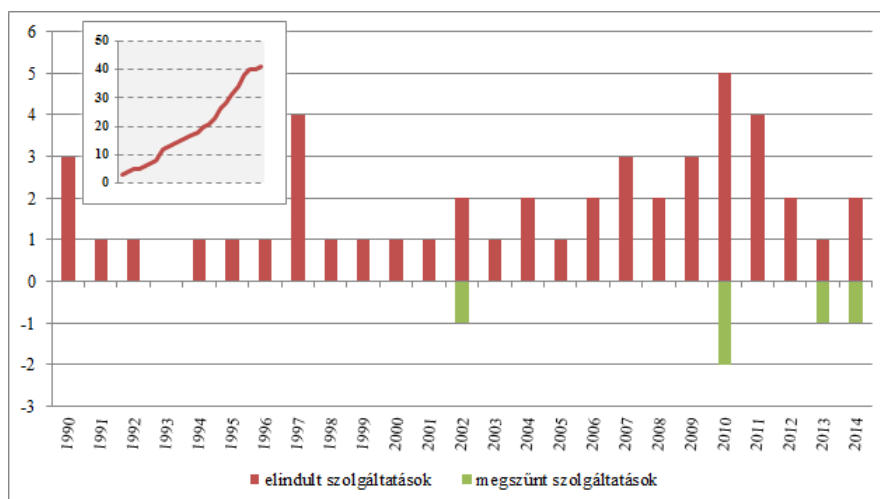
Ahhoz, hogy felmérjük a gyergyószentmiklósi szociális szolgáltatások nemzetközi kapcsolatait, meg kell ismernünk előbb a háló szerkezetét, a különböző nonprofit szervezetek tevékenységeit, célcsoportjaikat, továbbá történelmi háttérükbe is érdemes betekintést nyerjünk. Érdemes nyomon követni továbbá azt, hogy ezek a szervezetek a gyergyószentmiklósi szociális hálón belül, hogyan működnek együtt. A gyergyószentmiklósi szociális háló bemutatását Dániel Botond és Deák Enikő tanulmányának szemszögéből próbálom meg ismertetni a szerkezeti felépítést követve.

2012. április és május között a gyergyószentmiklósi Műhely Egyesület a BBTE Magyar Szociológia és Szociális Munkás Intézetével egy felmérést készítettek a gyergyószentmiklósi szociális szolgáltatások helyzetéről. 2012-ben 29 szolgáltatást sikerült beazonosítani és nyilvántartásba venni. A felmérést követően 2014-es és 2015-ös évek folyamán sikerült elérni 43 szociális szervezetet újabb kutatások során. A 2016-os kutatást követően, amelyet én voltam hivatott elkészíteni (mint a Gyergyói Községi és Szociális Erőforrásközpont nyári gyakornoka), adatok gyűjtésével már csak 32 szervezetet sikerült elérnem.¹

Megállapítható az 1. számú ábra alapján, hogy a rendszerváltás óta folyamatosan növekedett a gyergyószentmiklósi szociális háló mérete. Ezt azért tartom fontosnak megemlíteni, mert az adatok függvényében fontos tudni azt, hogy a 2012-es adatokhoz képest számos új szociális szervezet jött létre, amelyekkel sikerült felvenni a kapcsolatot és feldolgozni adataikat, így bővítve a Gyergyói Községi és Szociális Erőforrásközpont weboldalán található szociális szolgáltatások katalógusát is.

¹ <http://eroforraskozpont.ro/szocialis-halo/szocialis-szolgalatasi-katalogusa.html>

1.sz. ábra: A gyergyószentmiklósi szociális háló időbeli változása

forrás: Dániel – Deák 2015:28

2.2. A gyergyószentmiklósi szolgáltatások működtetői háttere

Az elméleti bevezetőben ismertetett modell szerint a gyergyószentmiklósi szociális háló összetételéről elmondhatjuk, hogy nagyon komplex. A legfrissebb felmérések alapján a városban a szervezetek ötöde akkreditált szolgáltatással rendelkező professzionális szolgáltató, a jogilag bejegyzett szervezetek aránya 29,7 illetve 16,67 százalék, továbbá a nem bejegyzett szervezetek aránya a szervezetek negyedét teszik ki. Városunkban az önkormányzat és a Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság intézményei képviselik az állami oldalt. Gyergyószentmiklóson az önkormányzat és a szociális gyámügyi iroda mellett ifjúsági irodát működtet. A megyei szociális igazgatóság pedig egy ápoló és gondozó központot, valamint család típusú otthonokat foglalkoztat. Az egyházak is jelen vannak a szociális háló működtetői között. A professzionális szolgáltató szervezetek között a Gyulafehérvári Caritas és a Dévai Szent Ferenc Alapítvány elsődlegesek, illetve a másodlagosak, amelyek szociális tevékenységet folytatnak, megemlíthetők többek között a Szent Márton Alapítvány, illetve a Kolping Család Egyesület is. A nem bejegyzett szervezetek között működnek a Szent István- és Szent Miklós-plébániák caritas csoportjaik is, amelyek egyházi háttérrel rendelkeznek. (Dániel – Deák 2015)

2.3. A szociális háló alkalmazottai és önkéntesei

A nemzetközi szakirodalomban, a nonprofit szektornak méretét a szervezetek száma mellett figyelembe veszik azt is, hogy az egyes országok aktív munkaerejének mekkora hányadát képes alkalmazni. (Salamon és mtsai 2003). A szociális háló bemutatásának egy fontos szempontjai közé tartoznak a szervezetek foglalkoztatási potenciálja. A két felmérést

követően megállapítható, hogy 2012-ben a gyergyószentmiklósi szociális szervezeteknél 202 teljes állású és 5 részmunkaidős volt foglalkoztatva. A 2014-es kutatás alapján ezek a tendenciák növekedést mutattak foglalkoztatottság terén, hiszen 223 teljes állású és 21 részmunkaidős volt nyilvántartva. Ezekhez még hozzá tartoznak a vezető beosztásban lévő személyek, akik között vannak önkéntesek és fizetett személyek is, ezért ezek a számok csak becslésekként értelmezhetőek. A teljes állású és a részmunkaidős foglalkoztatottság mellett, említésre kell, kerüljenek az önkéntesek. Az önkéntesek növekedésének foglalkoztatási potenciálját két tényező is magyarázza. Elsősorban az önkéntesség városomban nagy népszerűségnek örvend. Másodsorban javult az önkéntesek-bevonó képessége, hiszen a megismétlődő felmérések során találtunk újabb intézményeket, amelyek egy-két éve működnek. (Dániel – Deák 2015:27)

2.4. A szociális háló tevékenységei és célcsoportjai

A gyergyószentmiklósi szolgáltatások komplex tevékenységet hordoznak magukban. A szolgáltatások működése 12 területre terjed ki.

1. sz. tábla: A gyergyószentmiklósi szociális szolgáltatások típusai

Szolgáltatások típusa	Szolgáltatások száma
Gyermekvédelmi, családvédelmi szolgáltatások	11
Idősellátás	6
Karitatív tevékenységek, adományosztás	10
Szociális szolgáltatások fogyatékkal élő személyek számára	6
Betegséggel küzdők segítése, egészségmegőrzés	5
Prevenációs és fejlesztő szolgáltatások gyerekek, fiatalok számára	7
Önkéntes programok	4
Szociális szolgáltatások szenvedélybetegeknek és hozzátartozóiknak	1
Veszélyeztetett csoportok védelme	2
Közösségfejlesztés, vidékfejlesztés	6
Roma programok	1
Felnőttképzés, szakképzés	3

A legtöbb szolgáltatás az adományosztás, karitatív tevékenységek, gyermekvédelmi, valamint családvédelmi területeken működik. Az idősek gondozása és a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatottsága is fontos szerepet tölt be egy-egy szolgáltatás működésében. Meg kell említeni azt is, hogy a legkevesebb szolgáltatás a szenvedélybetegekre és a romákkal való foglalkoztatásban hiányos tendenciákat mutat (Dániel – Deák 2015:28). A

Gyergyói Szociális Szolgáltatások Katalógusa szerint jelenleg a következő típusú szolgáltatások működnek a városban.²

2.5. Együttműködések a szolgáltatások szintjén

A gyergyószentmiklósi szociális szolgáltatások közötti együttműködés tárgyát még nem képezte kutatás. Csak a Gyergyói Civil Portálon található dokumentumokból lehet tájékozódni különböző információkért. A szociális háló történetét négy korszakra lehet bontani. Közös tényezőként lehet említeni azt, hogy mindegyik időszakban volt egy szervezet, amely betöltötte a koordinátor szerepét. Később ez a szerep szünetelni kezdett, mert azok a személyek, akik a hálózatépítő szerepet töltötték be új feladatokat kaptak. A szervezetek között viszont a koordinátor szükségességének érzése megmaradt, hiszen mindig felbukkant egy szervezet, amely megpróbálta betölteni azt a vákuumot, amelyet a koordinátor hiánya okozott. Az együttműködés érdekében létrehozott programok 1998-ra tekintenek vissza. Az Esély Alapítvány 1998-2000 között, a Civil Társadalom Fejlesztéséért Alapítvány támogatásával megvalósult a Reflektorfényben a Civil Szervezetek program. A Pro Libris Könyvbarátok Egyesülete és a Harmónia Alapítvány 2005-2006 között szervezett találkozókat, amelyeknek célja az volt, hogy segítse a civil szervezeteket pályázatok megírásában. A Gyulafehérvári Caritas Vidékfejlesztés 2008 márciusában arra tett kísérletet, hogy a gyergyói szociális szervezetek együttműködési fórumát megteremtse egy kerekasztal beszélgetések keretén belül. Többéves szünet után 2012-ben a Műhely Egyesület is újraindította a szociális szervezetek kerekasztal beszélgetéseit és létrehozta a Gyergyói Szociális és Erőforrásközpontot, amelynek keretén belül lehetőségem nyílt arra, hogy a gyergyószentmiklósi szociális háló nemzetközi kapcsolatait felkutassam a gyergyói szociális szolgáltatások katalógusának frissítése mellett. (Dániel - Deák 2015)

2.6. A szociális háló problémái

Legnagyobb problémát az Erőforrásközpont 2012-2016-os kutatásai alapján a különböző erőforrások hiánya jelentik, gondolhatunk itt konkrétan a pénzügyi erőforrásokra, vagy akár az emberi erőforrásokra. Kutatásom során találkoztam kételkedő interjúalannyal, aki nem értette kutatásom célját, hiszen nem látott benne gyakorlatba ültethető eredményt, hiszen külföldi támogatóik talán egy kettő, ha van és a belső együttműködés (a helyi szociális szolgáltatások közötti együttműködés) szintjén nem mozognak. Ez alatt azt értem, hogy nincs

² <http://eroforraskozpont.ro/szocialis-halo/szocialis-szolgalttasok-katalogusa.html>

semmilyen kapcsolatuk más szociális szervezetekkel Gyergyószentmiklóson. Egy másik kutatás tárgyát képezheti a közeljövőben talán az, hogy mi az oka annak, hogy a belső együttműködés hiányos és ez hogyan függ össze a külső illetve a nemzetközi kapcsolatok kialakításával. Úgy gondolom, hogy a későbbiekben, majd a belső együttműködés eredményességéből lehet következtetni arra, hogy hogyan segíthetnék akár egymást (ha létezik belső együttműködés), külföldi kapcsolatok kialakításában.

3. A kutatás célja és módszerei

3.1. A kutatás célja, kutatási kérdések

Minőségi kutatásom célja, a gyergyószentmiklósi szociális szolgáltatások nemzetközi kapcsolatainak a vizsgálata. Ezen belül kíváncsi vagyok, hogy a városukban lévő szociális szolgáltatások tagjai-e valamilyen nemzetközi szervezetnek vagy hálózatnak, vannak-e külföldi partnerségeik, amelyekkel tapasztalatcsere működik, továbbá a külföldi támogatók is fontos szerepet töltenek be kutatásomban.

3.2. Az adatgyűjtés folyamata

A Gyergyói Községi és Szociális Erőforrásközpont meghirdetett egy nyári szakmai gyakorlatot, amely főként gyergyószentmiklósi vagy környéki egyetemi hallgatók számára nyújtott lehetőséget kutatások megkezdésére. 2016 őszén sikeres jelentkezésem után két feladatot kaptam. Az első, az erőforrásközpont weboldalán létrehozott Gyergyói Szociális Szolgáltatások Katalógusát voltam hivatott frissíteni, az új vagy változott információkat felkutatni. A második kutatás során azt a feladatot kaptam (én, mint nemzetközi kapcsolatok és európai tanulmányok szakos, másodéves hallgató), hogy mérjem fel a szociális szolgáltatások nemzetközi kapcsolatait. Sikeres kutatásom, most tanulmányom tárgyát képezi.

Első lépésként elkészítettük az interjúkérdéseit, majd kiválasztottam a célszemélyeket, amelyek a célszervezetben belül bizonyos funkcióval rendelkeznek. Negyvenegy működő szociális szolgáltatás közül sikerült harminckettővel felvenni a kapcsolatot. Az interjúk fél órát tartottak körülbelül. A kutatás két hétig tartott, majd az adatfeldolgozás körülbelül egy hétbe.

3.3. Alkalmazott eszközök

Annak érdekében, hogy a fent említett kutatási kérdésekre választ kapjak strukturált interjúkat készítettem.

Az interjúvezető első részében már hangsúlyt kap a kutatásom lényege, hogy a gyergyószentmiklósi szociális szolgáltatás kapcsolatban van-e, része-e valamilyen nemzetközi hálózatnak, szervezetnek. Első kérdésből továbbá lehet következtetni arra, hogy ha a válasz igen, akkor kutatásom jó úton halad, hiszen bő információt kaphatok további kérdéseket követően. Ehhez a kérdéskörhöz tartozik a testvérvárosokkal való viszony is.

A második szerkezeti kérdéskörben hangsúlyt kapnak a külföldi szakmai partnerkapcsolatok, hiszen ez képezi a gyakorlati részét annak, hogy a nemzetközi szintén fennmaradjanak. Fontosnak tartottam azt, hogy felmérjem, melyek azok az országok ahonnan a legtöbb szakmai partnerség származik, mert egy másik gyergyószentmiklósi szociális szervezet ha külföldi partnerséget szeretne kialakítani jó ha ismeri azt, hogy melyik az az ország, amelyik nagyobb hajlandósággal rendelkezik a kapcsolatok kialakítására. „Megszerezni könnyű valamit, de megtartani nehéz”, szokták mondani nem alaptalanul. Hangsúlyt fektettem arra, hogy a kialakított szakmai partnerkapcsolatok hogyan és milyen módon fenntarthatóak továbbá, hogy voltak-e olyan kapcsolatok, amelyek megszűntek az idők folyamán. Véleményem szerint fontos a két intézmény közötti szakmai tapasztalatcsere, amely által egyik a másiknak segítséget nyújthat és megerősödhet egy biztos kapcsolat, amelyre mindig számíthatnak.

A harmadik témakör a külföldi támogatókra fekteti a hangsúlyt, amely szintén a nemzetközi kapcsolatok gyakorlatának részét képezi. Az alapítványok és magánszemélyek közötti különbség az, hogy az utóbbinak szervezeti felépítése által kezdeményezheti egy szakmai partnerkapcsolat kiépítését, az előbbi viszont szakmai partnerkapcsolatot nem ígérhet, de sok segítséget nyújthat, akár anyagi vagy tárgyi adományok által. A negyedik pontban lévő kérdés ugyan szerepelt a kérdőívben feltett kérdések között, de nem kerül különösebb elemzésre, mert úgy gondolom, hogy a pályázat írás egy másfajta elemzésnek a részét szolgálja, amely nem képezi a szakdolgozatom tárgyát.

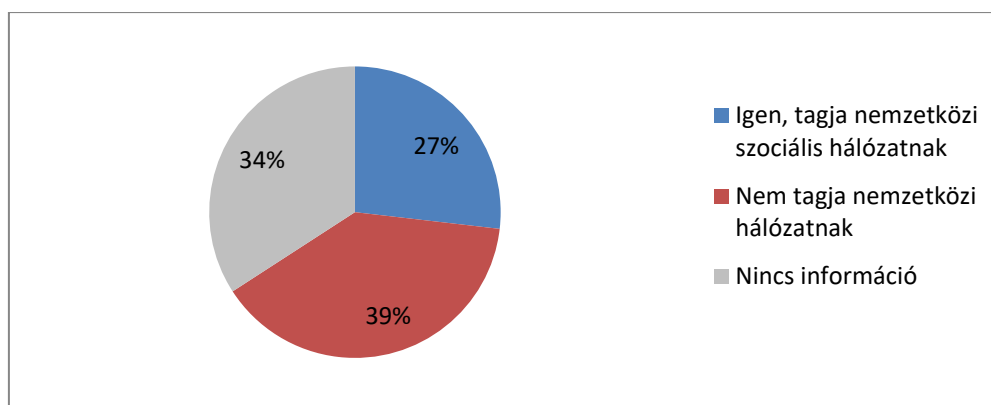
A részletes interjúvezető megtalálható az 1. számú mellékletben.

4. A gyergyószentmiklósi szociális háló nemzetközi kapcsolatai

4.1. Nemzetközi hálózatok

A helyi szociális szolgáltatások nemzetközi kapcsolatait, (amely főként a partnerségi együttműködés szintjén van jelen) annak a függvényében vizsgáltam, hogy valamely nemzetközi szervezetnek vagy hálózatnak a tagjai-e. Ha esetleg a válasz nem, akkor nem zárja ki, hogy nincs nemzetközi kapcsolata, hiszen lehetséges, hogy van külföldi támogatás, amely szintén a nemzetközi szintéren való mozgásra utal. A lenti diagram azokat az adatokat mutatja, hogy a negyvenegy szociális szolgáltatás közül, melyek azok a szociális szervezetek, amelyek részei ilyen hálózatoknak, szervezeteknek. Ezek között meg kell jegyezni azt, hogy kutatásom során nem sikerült minden szervezettel interjút készíteni, így a kördiagram mutatja azokat a szervezeteket is, amelyekről nincsenek információk.

2. sz. ábra: A szolgáltatások tagjai-e nemzetközi hálózatoknak?

forrás: saját szerkesztés

Meg kell említeni a Gyulafehérvári Caritas- szervezetet, amely egy közhasznú nonprofit szervezet és komplex szociális programja révén jelen van városunkban is. A kihelyezett programok közvetetten részesei a Romániai Caritas Konföderációjának, amely a Romániában működő Caritas-szervezetek képviselőjeként jött létre 1993-ban.

„Nemzetközi szervezeteknek a Caritas Konföderációnak vagyunk tagja, de ezt a kapcsolatot a Gyulafehérvári központi iroda tartja fent.”(Gyulafehérvári Caritas Otthoni Gondozás és Falugondnoki Szolgálat)

A Romániai Caritas Konföderáció ugyanakkor tagja az Európai Caritas-szervezetnek, amelynek Brüsszel a központja, továbbá a Vatikán székhellyel rendelkező Caritas

Internationalis- szervezetnek. ³ Elmondható, hogy Gyergyószentmiklóson egyik legnagyobb nemzetközi háló részese a Gyulafehérvári Caritas közvetett módon.

Számos olyan szociális program van Gyergyószentmiklóson, amely a Gyulafehérvári Caritason túlmenően más szervezetnek és hálózatnak is a tagjai. Ezek a következők: a Gyulafehérvári Caritas Vidékfejlesztés Felnőttképzési Program és a Gyulafehérvári Caritas Mozgáskompetencia-fejlesztő központ.

„Nemzetközi szervezetekkel a Nemzeti Agrárkamara, Földművelési és az Emberi Erőforrások Minisztériumával állunk kapcsolatban.” (Gyulafehérvári Caritas Vidékfejlesztés)

„Igen, tagjai vagyunk, az Európai Kinaesthetics Egyesületnek úgy, hogy be vagyunk jegyezve a Romániai Kinaesthetics Egyesülethez s ez tagja az európainak.” (Gyulafehérvári Caritas Mozgáskompetencia-fejlesztő központ)

Megemlíthető három olyan szervezet, amely független a Gyulafehérvári Caritas programjaitól. Elsősorban az egyházi háttérrel rendelkező Gyergyószentmiklósi Magyar Baptista Közösség Róma Missziója, másodsorban a Kolping Család szociális szervezet is fenntart nemzetközi kapcsolatokat, harmadikként a Háló Egyesület az, amely jelen van a nemzetközi színtéren.

„Igen, nemzetközi szervezetnek, hálózatnak a Baptista Európai Világszervezetnek vagyunk a tagja, tehát az Európai Baptista Föderációnak.” (Gyergyószentmiklósi Magyar Baptista Közösség Róma Missziója)

„Kolping család egyesület túlmenően, hogy a Gyulafehérvári egyházmegye Kolping családok szervezetéhez tartozik és az Országos Kolping Szövetséghez, tagja az Európai Kolping Szervezetnek, illetve a Nemzetközi Kolping szervezetnek is.” (Kolping Család)

„Az Erdélyi Háló a Kárpát- medencei Hálózatnak a tagja.” (Háló Egyesület)

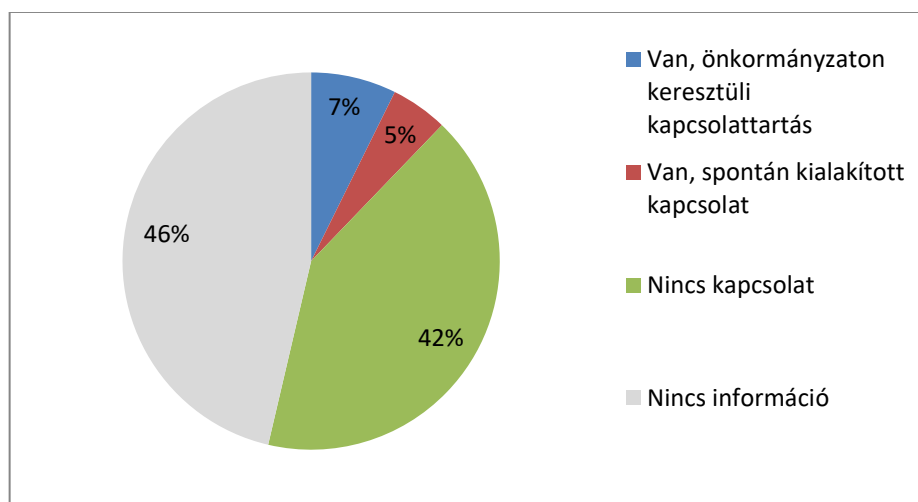
Kutatásom során rengeteg olyan szociális szolgáltatással találkoztam, amelyeknek nincsenek nemzetközi szervezetekkel felvett kapcsolataik, mint például Szeretet Konyha, Őszi Rózsák Idősek Klubja, Búzakalász Csoport stb. Úgy gondolom, hogy ez még nem feltétlenül jelent problémát a helyi szociális szolgáltatások körében, hiszen ez még nem zárja ki a szakmai partnerkapcsolatok meglétét és a támogatóikat külföldön.

³ <http://www.caritas-ab.ro/hu/rolunk>

4.2. A testvérvárosokkal fenntartott kapcsolat

Tanulmányomban fontosnak tartottam kitérni erre a kérdésre is, hiszen egy ilyen kapcsolat, különböző érdekeken nyugszik. A fent már említett gazdasági- és kulturális érdekek mellett, úgy gondolom fontos, hogy egymást kölcsönösen segítő érdekeink is legyenek meghúzódva, akár adományok, vagy akár tapasztalatátadás által. Ezek a kapcsolatok véleményem szerint kialakíthatóak lehetnének azokon a szociális szervezeteken belül is (amelyek nemzetközi szinten mozognak), így nem csak a testvértelepüléseknek lehetne egy külső kapcsolata, amelyre támaszkodhat, hanem a településen belül működő helyi szociális szervezeteknek is. Kutatásom során csak a gyergyószentmiklósi testvérvárosi kapcsolatokra fektettem hangsúlyt. Segítve az interjúalanyokat, felsoroltam, melyek a városunk testvértelepülései (Eger, Cegléd, Kiskunmajsa, Szigetszentmiklós, Siófok, Budapest V. Kerület, Bp. XVII. Kerület, Bácska-Topolya (Szerbia), Somorja (Szlovákia)). Egy másik kutatás tárgyát képezhetné az, hogy miért csak magyar testvérvárosokkal van Gyergyószentmiklósnak kapcsolata? Miért nem épít ki például Németországban vagy Ausztriában testvér-települési kapcsolatokat?

3. sz. ábra: A gyergyószentmiklósi szociális szolgáltatások testvértelepülések szociális szervezeteivel kialakított kapcsolatai

forrás: saját szerkesztés

A gyergyószentmiklósi szociális szolgáltatásoknak testvérvárosi kapcsolatait kétféle módon osztályozhatjuk. Elsőként beszélhetünk önkormányzat által kialakult kapcsolatokról két szociális szolgáltatáson belül. Ezen belül is két részre oszthatóak a kapcsolatok formái. Ez alatt azt értem, hogy vannak olyan kialakult kapcsolatok, amelyek egymásnak kölcsönös segítséget is nyújtanak és fenntartható a kapcsolat két szociális szervezet között.

„Van két testvérváros, akivel tartjuk a kapcsolatot, Szigetszentmiklós és a XVII. Kerület Budapest.” (Ifitéka, ifjúsági információs és tanácsadó iroda)

E mellett még meg kell említeni az Ápoló és Gondozó Központ szervezetet, amely Somorjáról egy hasonló intézménnyel tartja fent a kapcsolatot.

„Utólag Somorjáról jöttek látogatók ide, de azt a polgármesteri hivatal szociális osztályán keresztül s ott egy hasonló intézménynek a vezetői látogattak meg bennünket.” (Ápoló és Gondozó Központ)

Másrészt beszélhetünk olyan kapcsolatokról, amelyek az önkormányzat által juttatják el adományait a célszervezeteknek.

„Annyit tudok, hogy decemberben mikor vannak a Szent Miklós napok, akkor valamelyik testvérvárosból szoktak hozni adományokat. A gyergyói polgármesteri hivatalon keresztül kapunk anyagi segítségeket.” (Család típusú elhelyező központ, Rákóczi Ferenc utca)

Hátránya, hogy nincs direkt kapcsolatfelvétel, így nincs lehetőség akár szakmai partnerség kialakítására, továbbá nem lehet meghatározni, hogy egy szociális intézmény általi segítségnyújtás vagy akár magánszemély. Kivételt képez a Szociális Szolgáltatások Értelmi Sérülteknek szervezet, amely tudja, hogy ki az adományozó.

„Az egri küldöttség a polgármesteri hivaltól, amikor szoktak jönni mindig meglátogatnak és a gyerekeknek szoktak hozni fejlesztő eszközöket. A XVII. Kerulettől, hogyha megyünk Budapestre táborba, akkor elég sokszor biztosítják ők a szállásunkat éjjel.” (Szociális Szolgáltatások Értelmi Sérülteknek)

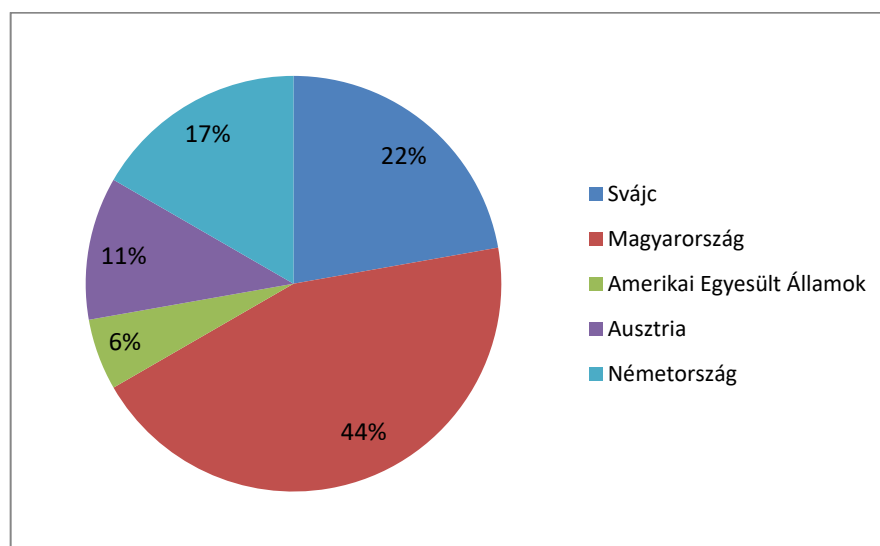
Másodsorban, beszélhetünk önkormányzattól független kialakított kapcsolatokról. Az általam kutatott kapcsolatok szintjén nem két intézmény között alakult ki ilyen fajta kapcsolat, hanem egy intézményt kezdett el támogatni testvérvárosi magánszemélyek egy csoportja.

„A testvérvárosok közül Békés várossal van kapcsolatunk, ezelőtt öt évvel kirándulni volt egy békési csapat és a gyergyószentmiklósi táblán fel volt uge sorolva, hogy testvérvárosok és ők akkor szembesültek, hogy testvérvárosi kapcsolat van. Öt éve már egy nagyon szoros kapcsolat alakult ki. Három éve egy közös programot is indítottunk. A program neve kenyér ünnep.” (Szent Anna Gyermekotthon)

4.3. Külföldi szakmai és baráti partnerkapcsolatok

Bevezetőmben hipotézisként arra tettem fel a kérdést, hogy melyek azok az országok, amelyeken belül a civil szervezetek tartanak fent kapcsolatot a városunkban lévő civil szervezetekkel. A fenti ábrán az látható, hogy Magyarország az az állam, amelyen belül a civil szervezetek legtöbbje kapcsolatba van, mint szakmai partnerek a gyergyószentmiklósi szociális szervezetekkel. Véleményem szerint ez az eredmény azt mutatja, hogy a magyarországi szociális szervezetekkel könnyebben kialakíthatóak a kapcsolatok. Elsősorban azért, mert mindkét fél, tehát a magyarországi civil szervezetek és a gyergyószentmiklósi szociális szervezetek a magyar nyelvet használják, így rokonszenvesebbnek tudhatóak be a kialakított kapcsolatok.

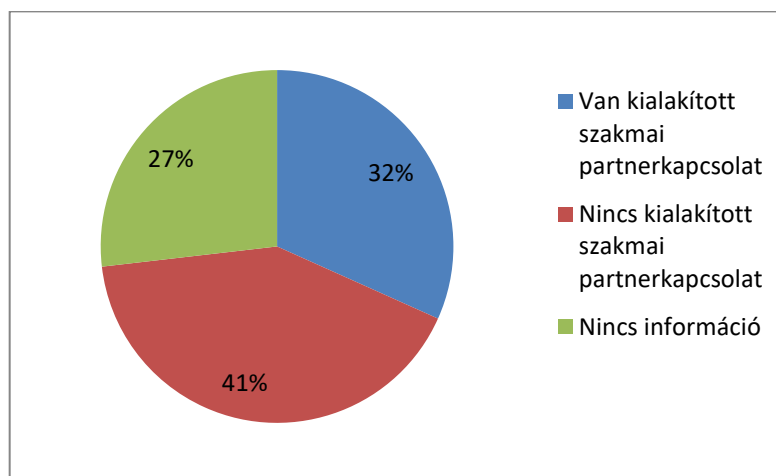
4. sz. ábra: A szociális szolgáltatások külföldi partnereinek eloszlása

forrás: saját szerkesztés

Az ábrán nem látható, de az adatfeldolgozás során külön csoportosítottam azokat az adatokat is, hogy melyek azok a szociális szervezetek, amelyek többek között Németországgal, Svájccal és Ausztriával tartják fent kapcsolataikat. Arra az eredményre jutottam, hogy azok a gyergyószentmiklósi civil szervezetek, amelyek az előbb felsorolt országokban lévő szociális szervezetekkel szakmai partnerkapcsolatban állnak a Gyulafehérvári Caritas szervezetnek a városunkba kihelyezett programjai. Ez az eredmény annak tudható be, hogy a központi együttműködés által könnyebben hozzájutnak más szervezetekhez külföldön. Ez az eredmény nem zárja ki azt, hogy a Gyulafehérvári Caritas programjai kívül még más városunkban található civil szervezet nincs kapcsolatban az előbb felsorolt országokkal.

5. sz. ábra: A gyergyószentmiklósi szociális szervezetek kialakított szakmai partnerségi kapcsolatai a külföldi szociális intézményekkel

forrás: saját szerkesztés

A fenti ábra azt mutatja, hogy hány százalékban vannak a gyergyószentmiklósi szociális szervezetek más külföldi szervezetekkel szakmai partnerkapcsolatban. Ezeket a szakmai partnerkapcsolatokat két csoportba oszthatjuk. Az első képezi azokat a szervezeteket, amelyek a központi vezetés alatt jutnak el külföldi partnereikhez.

„Igen, mondom rengeteg szervezettel. Ezt is inkább a központi vezetés intézi. Valójában így direkt, mint Erdélyi Háló Egyesület vagy Háló Egyesület nem. A magyarországi Háló Egyesület áll partnerkapcsolatban.” (Háló Egyesület)

A második azokat a szervezeteket képezi, amelyek közvetlen kapcsolatban állnak más szervezetekkel.

„Más Caritas szervezetekkel, tehát német, osztrák szervezetekkel, a svájccal különösen jó az együttműködésünk.” (Gyulafehérvári Caritas- Caritas Iskola)

A kialakított külföldi partnerkapcsolatok mellett fontos ezeknek a kapcsolatoknak a tartalma, hogy miben erősítik a szociális szervezetek működését. Kétféleképpen lehetséges ezeknek a kapcsolatoknak az osztályozása véleményem szerint. Vannak szakmai és baráti partnerkapcsolatok, amelyeknek tartalmuk különböző. A szakmai partnerkapcsolatokon belül akár bizonyos projekteken való részvételre is gondolhatunk

„Én Gyergyóból a gyergyói programként nem állok közvetlen kapcsolatba szervezetekkel kivéve, ha nem vagyok egy projektben érintett. Most arra gondolok, hogy ha

egy magyarországi Caritas-al voltak közös projektjeink, ahol bizonyos ideig szorosabb volt a kapcsolattartás.”. (Gyulafehérvári Caritas Önkéntes Program)

A partnerség kialakításában nagy szerepet játszanak a nemzetközi finanszírozási programok, amelyeket különböző szektoron belüli vagy szektorok közötti partnerség jegyében dolgoztak ki. Ez a típusú eljárás hazánkban is kezd ismertté válni, jó példa volt rá a Gyulafehérvári Önkéntes Program keretén belüli projektek. A sajnálatos dolog a projektekkal kapcsolatosan az, hogy a támogatás megszerzését célozza és nem a közösségi érdeket vagy a projekt után létrejött partnerségi kapcsolatok fenntartását. (Balogh, 2005)

A szakmai partnerkapcsolatok tartalma kiterjedhet a módszerek és eljárások elsajátítására is.

„A szakmai partnerkapcsolatoknak igazából tartalma az, hogy azokat a módszereket, azokat az eljárásokat, amelyek már Svájcba sikeresnek bizonyultak több éven-évtizeden keresztül, azokat megpróbálni ide hozni, gyakorlatba ültetni, hogy az itteni gazdák is valamilyen szinten megismerjék az ottani technológiákat, az ottani látásmódot. Picit felzárkóztatni az itteni gazdákat a nyugat európai gazdákhöz. Lehet, hogy egy picit nagynak hangzik, de úgy gondoljuk, hogy ez egy fő feladat és nagyon fontos lenne.” (Gyulafehérvári Caritas Vidékfejlesztés Felnőttképzési Program)

A személyzet képzése is lényegesen a szakmai partnerkapcsolatokhoz köthetőek:

„a kapcsolatnak a tartalma szakmai kapcsolat, tehát szakmai anyagokat cserélünk.” (Gyulafehérvári Caritas Ki-Út konzultációs program szenvedélybetegeknek és hozzátartozóiknak),

„most az utolsó kapcsolat, amink volt, az a sebellátás és a seb szakszerű ellátásáról voltak képzéseink. Két kollegánk járt ki tanulni Svájcba, ők is jöttek tanítottak, egy képzésnek volt a része.”. (Gyulafehérvári Caritas Otthoni Gondozás és Falugondnoki Szolgálat)

A külföldi partnerkapcsolatok tartalma egyszóval kifejezve tapasztalatcsere, amely mindkét fél számára lényegesen fontos.

A baráti partnerkapcsolatokat értelmezhetjük szintén tapasztalatcserének, amely sokféleképpen nyilvánul meg. Nem zárja ki a szakmai tudás átadását, de más formákban vannak jelen. Példaként beszélhetünk egy baráti találkozásról és tájékoztatásról két szociális szervezet között. A Kolping Család szociális szervezet például baráti kapcsolatokat ápol külföldön más hasonló szervezetekkel és kirándulásokat, találkozókat szervez.

„Folyamatosan ismertetjük őket és tájékoztatjuk őket a tevékenységeinkről és a programjaikról és tőlük is kapunk visszajelzéseket, hogy ők mit csinálnak.” (Kolping Család)

A szakmai partnerkapcsolatok fenntartására ma már számos lehetőség adódik, amely segíti a kialakított kapcsolatok megmaradását.

„Email-en, telefonon, skype-on keresztül is tartjuk kapcsolatainkat.” (Gyulafehérvári Caritas Otthoni Gondozás és Falugondnoki Szolgálat)

Ha megszűnik a kapcsolat egyik vagy másik fél által valószínűleg az annak tudható be, hogy nem volt elég erős a hajlandóság a kapcsolatok fenntartására, ugyanis az általam felmért harminckét szociális szervezetnek 68%-ának vannak olyan kapcsolataik, amelyek működőképesek és fenntarthatóak, továbbá a 36%-ának megszűntek kapcsolataik.

4.4. Külföldi támogatók

A külföldi támogatók négy csoportját különböztethetjük meg: elsősorban anyagi támogatók lehetnek a külföldi szakmai partnerek, ezek mellett a különböző magánszemélyek, harmadikként azok a támogatók, akik az önkormányzatot keresik meg támogatásukkal (az önkormányzat pedig közvetítőként irányítja tovább az adományokat), végül pedig azok, amelyek az egyes szolgáltatások központi irodáihoz juttatják el az adományokat, és a központi irodák osztják tovább az egyes helyi programoknak.

Az adatsorok feldolgozása során megfigyeltem, hogy kapcsolat van a szakmai partnerkapcsolatok és a támogatók között. Általában azok a szociális intézmények, amelyek szakmai partnerkapcsolatban állnak városunkban lévő szociális szervezetekkel, adományokkal is támogatják őket. Ha létrejön szakmai partnerkapcsolat két szociális intézmény között, akkor azon kívül, hogy egymást támogatják tapasztalatok és sajátos módszerek átadása által, különféle támogatással is biztosíthatják egymást. Olyan támogatásokat értek ez alatt, amelyek lehetnek anyagi javak vagy tárgy adományok.

„Én nem támogatóknak nevezném, hanem inkább partnereknek. Minden szakmai dolog, konferencia, minden, ami új és innovációt hoz, fejlődést akkor azt felfoghatjuk támogatásnak, inkább partnereknek nevezném, minthogy támogatóknak.” (Gyulafehérvári Caritas Vidékfejlesztés Felnőttképzési Program)

A szakmai partner támogatása mellett megjelenek különböző magánszemélyek is, akik hozzájárulnak a szociális szervezethez. A magánszemélyek és a szociális szolgáltatás között nem jön létre tapasztalatcsere. A kapcsolatot csak, mint támogatóval tartják fent, amely anyagi vagy tárgyi adományokkal segíti a szociális szervezetet.

„Balázs atya a fő támogatónk. Táborokat szervez a gyerekeknek és ünnepek közeledtével csomagokat ad át nekik.” (Család típusú elhelyező központ, Virág negyed)

Az önkormányzat általi adományok és anyagi javak átadása a szociális szervezetnek is részét képezi egyfajta támogatásnak. Hátránya az, hogy a célszervezet nem ismeri támogatójának kilétét, így nem érhető el egyfajta baráti kapcsolat és az adatok is kissé hiányossá válnak.

„A polgármesteri hivatalon keresztül, ha kapunk valamit, de konkrétan a háznak nincs.” (Család típusú elhelyező központ, Rákóczi Ferenc utca)

A központi iroda által intézett adományok eljuttatása a szociális intézményekhez szintén egyfajta támogatási formának tekintem. Hátránya, mint az önkormányzat által eljuttatott támogatásoknak, hogy ismeretlen az adományozó, tehát nem lehet tudni, hogy magánszemélytől, szociális intézménytől vagy valamilyen alapítványtól érkezik-e a támogatás.

„Nem tudom. A központi iroda foglalkozik vele.” (Gyulafehérvári Caritas Otthoni Gondozás és Falugondnoki Szolgálat)

5. Összegzés

Összegzésként elmondhatjuk, hogy kérdéseimre, amelyeket hipotézisként tettem fel választ is kaptam. Számos városunkban lévő szociális szolgáltatások tartják fent kapcsolataikat országon kívüli szociális szervezetekkel támogatói és szakmai partnerségi szinteken. A városunkban lévő szociális szervezetek nemzetközi kapcsolataik leginkább a Gyulafehérvári Caritas által segített és kialakított kapcsolatokkal valósultak meg, hiszen a legtöbb szociális szervezetnek a Gyulafehérvári Caritas ad lehetőséget, hogy kapcsolatba kerüljenek a külföldi szociális szolgáltatásokkal. Általában ennek az a hátránya, hogy csak a Gyulafehérvári Caritas kihelyezett programjai jutnak el szakmai partnerekhez és támogatókhoz. A szociális háló működtetői háttérénel lejegyzettek szerint, a szociális szférában lényeges az együttműködés közös célok elérésében. Úgy gondolom, hogy fontos lenne az, hogy ha a többi szociális szervezet is rájönne arra, hogy mennyi előnye származhat a külföldi kapcsolatok kialakításában (például új felszerelések, anyagi támogatások, szakmai tapasztalatcsere) és igyekezne felvenni a kapcsolatot más helybeli szociális szervezetekkel az együttműködés jegyében.

További észrevételeim, hogy nemzetközi hálózatai csak a Gyulafehérvári Caritas Gyergyószentmiklóstra kihelyezett programjainak vannak és azoknak az egyházi szervezeteknek, amelyek nemzetközi lelkeségi mozgalmak helyi szervezetei, mint például a Kolping Család és a Háló Egyesület. Azt lehet látni, hogy azok a szociális szolgáltatások, ahol vannak központi irodák, ott inkább a központi irodán keresztül van kapcsolattartás és erről a helyieknek vagy kevés az információjuk vagy egyáltalán nincs. A gyergyószentmiklósi szociális szervezetek nem tartják fent kapcsolataikat együttműködés szintjén, így tapasztalatcsere sem valósul meg. A testvérvárosi szociális intézményekkel nagyon kevés számban tartják fent kapcsolataikat.

Azok a szervezetek, amelyeknek nincsenek, nemzetközi kapcsolataik működésükben stagnálnak. Nem lehetséges a fejlődésük és így nem lehetséges az sem, hogy küzdjön anyagi erőforrások elnyeréséért. Két tényező okozhatja ezeket a problémákat. Az első, hogy nincs szakmai partner, aki útba igazítsa a külföldi kapcsolatok kialakítása fele. A második, hogy nincs egy tapasztalt felelős erre a pozícióra, aki alkalmas lenne kapcsolatok felvételére és pályázatok megírására. Véleményem szerint ezeknek a szervezeteknek számos lehetőségük lehetne, amelyeket nem ismernek és ezért tájékoztatni kell őket. Elsődleges lépés talán az, hogy a gyergyószentmiklósi szociális szervezetek ráismerjenek arra, hogy a közös együttműködés által segítsék egymás nemzetközi kapcsolataik kialakításában.

Bibliográfia

1. Balogh Márton (2005): A partnerségről. Civil Fórum. VI. évfolyam 1. szám, 2005/1, 3.
2. Budai István - Puli Edit (2015): Együttműködés a szociális szolgáltatásokban. Esély 2015/1
3. Dániel Botond (2014): Az erdélyi magyar nonprofit háttérű szociális szféra szociológiai jellemzői. Civil Szemle. 2014/1, 81-107
4. Dániel Botond – Deák Enikő (2015): A helyi szociális háló vizsgálata a közösségi reziliencia szemszögéből Gyergyószentmiklóson. Erdélyi Társadalom. 13. évfolyam 2015/1
5. Giczi Johanna (2010): Települési viszonyok - vonzások és választások. Erdélyi civil társadalmi lap. Civil Fórum. XI. évfolyam 4. szám, 2010. október-december
6. Kiss Dénes (2006): Az erdélyi magyar civil szféráról. Civil Szemle, 3., (2.), 139–155.
7. Kiss Dénes (2010): Romániai magyar nonprofit szervezetek 2009–2010. A szervezetek adatbázisának bemutatása és a nonprofit szektor szociológiai elemzése. Műhelytanulmányok a Romániai Kisebbségekről, (37.), Kolozsvár:Nemzeti Kisebbségkutató Intézet.
8. Salamon, Lester M.–Sokolowski, S. Wojciech–List, Regina (2003): Global Civil Society. An Overview. Baltimore:The Johns Hopkins University Institute for Policy Studies, Center for Civil Society Studies.

Melléklet

1. sz. melléklet: A kutatás során alkalmazott interjúvezető

1. Nemzetközi téren, milyen kapcsolataik vannak?
 - a. Nemzetközi szervezetnek, hálózatnak, tagjai-e és ha igen, hogyan nyilvánul meg?
 - b. Milyen a testvérvásárosokkal fenntartott kapcsolat?
2. Állnak szakmai partnerkapcsolatban más szervezetekkel külföldön?
 - a. Kikkel?
 - b. Mi a tartalma ezeknek a szakmai partnerkapcsolatoknak?
 - c. Hogyan tartják fent kapcsolataikat?
 - d. Tapasztalatcsere működik a két intézmény között?
 - e. Voltak-e olyan szakmai partnerkapcsolatok, amelyek régebb működtek, majd megszűntek
3. Vannak-e jelenleg külföldi támogatóik?
 - a. Ezek alapítványok vagy magánszemélyek?
 - b. Hogyan támogatják Önöket? Anyagilag vagy különböző segélycsomagok, tárgyi adományok által?
 - c. Voltak-e olyan támogatók, amelyekkel megszakadt a kapcsolat?
4. Pályázatírásokkal foglalkoznak?
 - a. Ha igen, milyen külföldi pályázatokat írtak, amelyek eredményesek voltak?

2. sz. melléklet: A gyergyószentmiklósi szociális szolgáltatások listája, 2017

	Működtető	Program megnevezése
	Karitatív tevékenységek, adományoztatás	
1	ORA International Segélyszervezet	Család segít családot program
2	Gyergyószentmiklósi Vöröskereszt	Gyergyószentmiklósi Vöröskereszt
3	Szent Miklós Római Katolikus Plébánia	Szent Miklós Plébánia Caritas csoportja
4	Erdélyi Református Nőszövetség	Gyergyószentmiklósi Református Nőszövetség
5	Szent Márton Alapítvány	Szeretetkonyha
6	Kolping Család Egyesület	Kolping család
7	Szent Miklós Szervezet	Nagycsaládosok, idősek, gyerekek anyagi segítése
8	Lorántffy Zsuzsanna Nőegylet	Lorántffy Zsuzsanna Nőegylet
9	Gyergyószentmiklós Önkormányzata	Szociális és gyámügyi iroda
10	Búzakalász csoport	Búzakalász csoport
	Gyermekvédelmi, családvédelmi szolgáltatások	
11	Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság	Családi típusú elhelyezőközpontok
12	ORA International Segélyszervezet	Családi típusú elhelyező központ

13	Dévai Szent Ferenc Alapítvány	Szent Anna Gyermekotthon
14	Dévai Szent Ferenc Alapítvány	Kós Károly délutáni napköziotthon
15	Dévai Szent Ferenc Alapítvány	Felszei délutáni napköziotthon
16	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Családsegítő Szolgálat
17	Fészek Egyesület	Fészek Egyesület – gyergyói anyák egyesülete
18	Búzakalász csoport	Búzakalász csoport
Idősellátás		
19	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Szent Erzsébet öregotthon
20	Szent István Római Katolikus Plébánia	Őszirozsa idősek klubja
21	Gyulafehérvári Caritas Szociomedikális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Otthoni gondozás
22	Gyulafehérvári Caritas Szociomedikális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Mozgáskompetencia-fejlesztő központ
23	Gyergyói Nyugdíjasok Önszegélyező Pénztára	Gyergyói Nyugdíjasok Önszegélyező Pénztára
24	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Családsegítő Szolgálat
Szociális szolgáltatások fogyatékkal élő személyek számára		
25	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Esély program
26	Napsugár az Esőben Egyesület	Szociális szolgáltatások értelmi sérülteknek
27	Ulla és SV Egyesület	Ulla és SV Egyesület
28	Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság	Apoló és gondozó központ
29	Hargita Megyei Mozgássérültek Egyesülete	Védett foglalkoztató sérült személyek számára
30	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Mozgáskompetencia-fejlesztő központ
Prevenációs és fejlesztő szolgáltatások gyerekek, fiatalok számára		
31	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Korai nevelő és fejlesztő központ
32	Gyergyószentmiklós Önkormányzata	Ifitéka – Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda
	Gyergyócsomafalvi Polgármesteri Hivatal	Gyergyócsomafalvi Szociális Központ
	Dévai Szent Ferenc Alapítvány	Kós Károly napköziotthon
	Dévai Szent Ferenc Alapítvány	Felszei délutáni napköziotthon
	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Önkéntes Program
33	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Családsegítő Szolgálat
Betegséggel küzdők segítése, egészségmegőrzés		
32	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Esély Program
	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Korai Nevelő- és Fejlesztőközpont
	Gyergyószentmiklós Vöröskereszt	Gyergyószentmiklós Vöröskereszt
	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Mozgáskompetencia-fejlesztő központ
33	Gyergyói Cukorbetegség Egyesülete	Gyergyói Cukorbetegség Egyesülete
Önkéntes programok		
	Gyergyószentmiklós Vöröskereszt	Gyergyószentmiklós Vöröskereszt
	Gyergyószentmiklós Önkormányzata	Ifitéka – Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda
34	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Önkéntes program
35	Egyesület a Gyergyói Ifjúsági Központért	Gyergyói Nemzetközi Önkéntes Program
Szakképzés, felnőttképzés		
36	Gyulafehérvári Caritas Vidékfejlesztés	Gyulafehérvári Caritas Vidékfejlesztés és Felnőttképzési program
	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Mozgáskompetencia-fejlesztő központ
37	Gyulafehérvári Caritas Szociomedikális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas Iskola
Veszélyeztetett csoportok védelme		

	Gyergyószentmiklósi Vöröskereszt	Gyergyószentmiklósi Vöröskereszt
38	ORA International Segélyszervezet	Hajléktalan szálló és bántalmazott anyák menhelye
	Szociális szolgáltatások szenvedélybetegeknek és hozzátartozóiknak	
39	Gyulafehérvári Caritas Szociális Ágazat	Gyulafehérvári Caritas KI-ÚT konzultációs program szenvedélybetegeknek és hozzátartozóiknak
	Roma integráció	
40	Gyergyószentmiklósi Magyar Baptista Közösség	Gyergyószentmiklósi Magyar Baptista Közösség Roma Missziója
	Közösségfejlesztés, vidékfejlesztés, falugondnokság	
	Gyulafehérvári Caritas Vidékfejlesztés	Gyulafehérvári Caritas Falugondnoki szolgálat (Gyergyóremete)
	Gyulafehérvári Caritas Vidékfejlesztés	Gyulafehérvári Caritas Falugondnoki szolgálat (Gyergyótölgyes)
	Gyulafehérvári Caritas Vidékfejlesztés	Gyulafehérvári Caritas Falugondnoki szolgálat (Háromkút)
	Háló Egyesület	Háló Egyesület
41	Gyulafehérvári Caritas Vidékfejlesztés	Gyulafehérvári Caritas Falugondnoki szolgálat (Güdüc)
	Erdélyi Református Nőszövetség	Gyergyószentmiklósi Református Nőszövetség
	Gyergyócsomafalva Polgármester Hivatal	Gyergyócsomafalvi Szociális központ